

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 7 sierpnia 2014 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy
o kosztach sądowych w sprawach cywilnych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 25 lipca 2014 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 2 w lit. d, w § 4 skreśla się zdanie drugie;
- 2) w art. 1 w pkt 2 w lit. d średnik na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:
  - „e) w § 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
    - „4) konieczność zapewnienia możliwości zapoznania się z zapisem dźwięku albo obrazu i dźwięku oraz uzyskania z akt sprawy zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku.”;
- 3) w art. 1 w pkt 5, w § 2:
  - a) skreśla się wyrazy „albo wygłoszeniem”,
  - b) dodaje się zdanie piąte w brzmieniu:
    - „W razie zgłoszenia zdania odrębnego nie wygłasza się uzasadnienia.”;
- 4) w art. 1 w pkt 7 w lit. a, w § 1 skreśla się zdanie czwarte;
- 5) w art. 1:
  - a) w pkt 7 w lit. b, w § 1¹ skreśla się zdanie trzecie,
  - b) w pkt 9, w art. 331 § 2 otrzymuje brzmienie:
    - „§ 2. Jeżeli uzasadnienie zostało wygłoszone na posiedzeniu, stronie, która w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji, a w przypadku,

o którym mowa w art. 327 § 2 – od dnia doręczenia sentencji, zgłosiła wnioski o doręczenie wyroku z uzasadnieniem doręcza się wyrok wraz z transkrypcją uzasadnienia. Wniosek spóźniony sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym. Doręczenie wyroku z transkrypcją uzasadnienia jest równoznaczne z doręzeniem wyroku z uzasadnieniem.”;

- 6) w art. 1 w pkt 8, w art. 329 skreśla się wyrazy "albo transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia”;
- 7) w art. 1 w pkt 11, w art. 377 po wyrazie „niestawiennictwa” dodaje się wyrazy „, chyba że rozprawa odbywa się z udziałem publiczności”;
- 8) w art. 1 w pkt 12 w lit. a, w § 1 przed wyrazem „uzasadnienie” dodaje się wyraz „pisemne”;
- 9) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594, z późn. zm.) w art. 77 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Opłatę od wniosku o wydanie na podstawie akt zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia pobiera się w wysokości 15 złotych za zapis.”;
- 10) w art. 4 po wyrazie „ogłoszenia” dodaje się wyrazy „, z wyjątkiem art. 1 pkt 1, pkt 2 lit. e i pkt 14, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia”.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

UZASADNIENIE

Senat na posiedzeniu w dniach 6 i 7 sierpnia 2014 r. rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i postanowił przyjąć 10 poprawek do jej tekstu.

Analizując przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w aspekcie przyznania stronom i uczestnikom postępowania prawa otrzymywania zapisu obrazu i dźwięku, Senat zwrócił uwagę na skutki, jakie wywoła wejście w życie zmienionego art. 9 k.p.c. na treść aktu wykonawczego wydanego na podstawie art. 158 § 5 k.p.c. Rozporządzenie to określa, między innymi, sposób udostępniania oraz przechowywania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku, uwzględniając konieczność zapewnienia możliwości zapoznania się z tymi zapisami oraz uzyskania z akt sprawy zapisu dźwięku. Zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia, z akt sprawy wydaje się na informatycznym nośniku danych wyłącznie zapis dźwięku i jego adnotacje. Oznacza to, iż po wejściu w życie niniejszej nowelizacji: po pierwsze - rozporządzenie wydane na podstawie art. 158 § 5 będzie sprzeczne z ustawą w zakresie, w jakim uprawnia do wydawania wyłącznie zapisu dźwięku, po drugie – poza zakresem regulacji zarówno ustawy jak i aktu wykonawczego pozostanie kwestia wydawania zapisu obrazu i dźwięku ze względu na brak odpowiednich przepisów ustawowych. W związku z powyższym, Izba zmodyfikowała przepis upoważniający zobowiązując do uregulowania w rozporządzeniu sposobu uzyskania z akt sprawy zapisu obrazu i dźwięku (**poprawka nr 2**), a także wprowadziła sześciomiesięczną *vacatio legis* dla zmian polegających na przyznaniu stronom i uczestnikom postępowania prawa do otrzymania zapisu obrazu i dźwięku, mając na uwadze, iż konieczne jest przygotowanie nowego aktu wykonawczego (**poprawka nr 10**).

Nowelizacja zobowiązuje sędziego, który w głosowaniu nad wyrokiem nie zgodził się z większością i zgłosił zdanie odrębne do pisemnego uzasadnienia tego zdania przed wygłoszeniem uzasadnienia (zmieniany art. 324 § 2 k.p.c.). Wygłoszenie uzasadnienia następuje po odczytaniu (wygłoszeniu) sentencji wyroku, natomiast – co do zasady – ogłoszenie wyroku powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. Odroczenie ogłoszenia wyroku może nastąpić tylko w sprawie zawilej. W przekonaniu Izby, taka regulacja znacznie utrudni zgłaszanie zdań odrębnych, w sytuacji gdy sąd podjął decyzję o wygłoszeniu uzasadnienia i nie odroczył ogłoszenia wyroku. Mając na względzie potrzebę

zapewnienia wykonalności tych przepisów, proponuje się wyłączenie możliwości wygłaszania uzasadnienia, jeżeli sędzia zgłosił zdanie odrębne (**poprawka nr 3**).

Przyczyną przyjęcia **poprawki nr 5** jest potrzeba usunięcia wątpliwości interpretacyjnych związanych z nowym brzmieniem art. 328 § 1 i 1¹ k.p.c. Redakcja tych przepisów – również ze względu na nieprecyzyjny zakres odesłania sformułowany w art. 328 §1¹ zdanie trzecie k.p.c. – może prowadzić do wniosku, iż istnieje obowiązek sporządzenia pisemnego (zwykłego) uzasadnienia pomimo jego wcześniejszego wygłoszenia, jeżeli strona wystąpi z wnioskiem o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Przyjmując, iż intencją autorów przedłożenia było: 1) zwolnienie sędziego z obowiązku sporządzania pisemnego uzasadnienia w razie jego wcześniejszego wygłoszenia, 2) wprowadzenie jednakowego terminu na zgłoszenie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem bez względu na to, czy w oparciu o ten wniosek zostanie sporządzone pisemne uzasadnienie, czy transkrypcja uzasadnienia wygłoszonego, wprowadzono odpowiednie zmiany.

Poprawka nr 6 zmierza do tego, aby przepis o wydłużeniu terminu do sporządzenia uzasadnienia pisemnego nie dotyczył dokonywania transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia. Przyjmując tą poprawkę Izba wzięła pod uwagę, że sporządzanie transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia jest czynnością techniczną, na którą nie ma wpływu zawilość sprawy (inaczej niż w przypadku pisemnego uzasadnienia), z tego też powodu wydłużanie terminu na jej przygotowanie nie jest uzasadnione.

Poprawka nr 7 zmierza do tego, aby sąd nie mógł zrezygnować z przedstawiania sprawozdania dotyczącego stanu sprawy, jeżeli rozprawa odbywa się z udziałem publiczności. Przyjmując tą poprawkę Senat wziął pod uwagę, iż przedstawienie sprawozdania podczas rozprawy stanowi jedną z gwarancji jawności postępowania, ma również wymiar edukacyjny oraz informacyjny dla osób zainteresowanych sprawą.

Zmiana wprowadzona **poprawką nr 8** ma na celu usunięcie ewentualnych wątpliwości związanych z zastosowaniem instytucji wygłoszenia uzasadnienia w postępowaniu odwoławczym. Poprawka przesądza, iż sąd drugiej instancji może wygłosić uzasadnienie w każdej zakończonej sprawie, natomiast sporządzić uzasadnienie pisemne będzie musiał w sprawie, w której apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, a strona zgłosiła wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Ustawa, nowelizując art. 77 ust. 1 pkt 5 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przesądza o odpłatności z tytułu wydania osobom uprawnionym zapisu dźwięku

albo obrazu i dźwięku. Zdaniem Izby, nie jest jednak jasne, w jakiej wysokości będzie pobierana ta opłata, gdyż sposób jej obliczania nie uwzględnia specyficznej formy, w jakiej zgromadzone są dane podlegające udostępnieniu. Przepis art. 77 ust. 1 po nowelizacji będzie miał następujące brzmienie: „*Opłatę od wniosku o wydanie na podstawie akt (...) zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia (...) pobiera się w kwocie 6 złotych za każdą rozpoczętą stronicę wydanego dokumentu*”. W celu usunięcia tej niejasności Senat przyjął **poprawkę nr 9**, która ustala wysokość tej opłaty na poziomie 15 zł za zapis.

Poprawki nr 1 i 4 ma na celu wyeliminowanie norm, które regulują kwestie techniczne, i z których nie wynikają dla stron lub uczestników postępowania żadne konkretne prawa lub obowiązki. W przekonaniu Izby, opis czynności polegającej na załączaniu do protokołu jego transkrypcji albo dołączaniu do akt sprawy transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia stanowi materię, która powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie w treści aktów podustawowych i powinna skutkować odpowiednimi zmianami w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 259), oraz zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz.Urz.MS. z 2003 Nr 5 poz. 22, z późn. zm.). Poprawka nr 1 służy również zapewnieniu spójności systemowej, gdyż załącznikiem do protokołu jest pismo pochodzące od strony, o czym stanowi art. 161 k.p.c. Transkrypcja protokołu nie jest takim pismem, ale jedynie materiałem o charakterze pomocniczym.